

02.12.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**02 Aralık 2022
Cuma**

02.12.2022

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

02 Aralık 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Personel Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemine Dâhil Olan Tarımsal İşletmelere Katılım Desteği Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/45)

YARGI BÖLÜMÜ

YARGITAY KARARI

— Yargıtay 1. Hukuk Dairesine Ait Karar

Makarna sektörü Gaziantep'te buluştu

Türkiye Gıda İnovasyon Platformu (TÜGİP), Gaziantep Ticaret Borsası (GTB), Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği (TMSD) ve Makarna Üreticileri ve Sanayicileri Derneği (MÜSAD) iş birliğiyle, "Türkiye'de Makarna Sanayi, Genel Değerlendirme ve Gelecek Beklentisi Çalıştayı" düzenlendi.

Dünyada ve Türkiye'de makarna üretimi, tüketimi ve ticaretinin değerlendirildiği Çalıştayda; makarna üreticileri, ürünün tarladan çatala uzanan yolculuğunda özellikle hammadde ve dış pazar ile ilgili yaşanan sorunları, talep ve önerilerini dile getirdi. Gaziantep'te düzenlenen toplantıya, Gaziantep Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Akıncı, GAİB Koordinatör Başkanı Fikret Kileci, Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Aykut Göymen, Makarna Üreticileri ve Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Murat Bozkurt, TÜBİTAK MAM Başkan Danışmanı Doç. Dr. Cesarettin Alaşalvar, KOSGEB Gaziantep İl Müdürü Muhammed Paksoy, TOBB Akademik Danışmanı Prof. Dr. Hüseyin Bozkurt ve sektör temsilcisi makarna üreticileri katıldı.

-MAKARNALIK DURUM BUĞDAYININ ANA VATANI ANADOLU-

Çalıştayın açılış konuşmasını yapan GTB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Akıncı, Anadolu ve Mezopotamya topraklarının dünyada makarnalık durum buğdayının ana vatanını oluşturduğunu söyledi.

Pandemi döneminde makarnanın stratejik öneminin çok daha iyi kavrandığına dikkat çeken Akıncı, "Türkiye'de makarna sektörümüz son yıllarda önemli bir atılım gerçekleştirdi. Sektör temsilcilerimiz ileri seviyedeki teknolojik alt yapıları ve

donanımlarıyla başarı çözümlerini kararlı bir şekilde daha üst noktalara taşımakta. Makarna üreticilerimiz, 2021 yılında 160 ülkeye yaptıkları 1 milyon 370 bin tonluk ürün ihracatından 780 milyon dolar gelir elde etti. Genel üretimin saç ayağını oluşturan Gazi şehrimiz ve bölgemiz ise bu ihracatın yaklaşık yüzde 75'ine imza attı. İhracatçılarımızın bu sene dış ticarete 1 milyar dolar seviyesini aşmasını ümit ediyoruz" dedi.

ALAŞALVAR, INNOFOOD PROJESİ VE TÜGİP HAKKINDA BİLGİLER VERDİ

TÜBİTAK MAM Başkan Danışmanı Doç. Dr. Cesarettin Alaşalvar INNOFOOD Projesi ve Türkiye Gıda İnovasyon Platformu hakkında bilgiler verdi.

INNOFOOD Projesi'nin, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti mali iş birliği çerçevesinde finanse edilen ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı altında hayata geçirildiğini kaydeden Alaşalvar, "TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Yaşam Bilimleri öncülüğünde gerçekleştirilen INNOFOOD Projesi ve proje kapsamında Gebze yerleşkesinde kurulan Gıda İnovasyon Merkezi, Giresun, Şanlıurfa ve Gaziantep'te yerel ortaklarımız bünyesinde kurulan gıda test ve analiz laboratuvarları ve gıda ekosistem paydaşları ile oluşturulan Türkiye Gıda İnovasyon Platformu ülkemiz gıda sanayi için birlikte çalışmayı kültüre dönüştürecek oldukça önemli bir potansiyel barındırıyor" dedi

GÖYMEN, MAKARNADA DÜNYANIN İKİNCİ BÜYÜK İHRACATÇISIYIZ

Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Aykut Göymen de yaptığı konuşmada, çalıştığınız makarnanın önemli üretim merkezlerinden biri olan Gaziantep'te gerçekleştirilmesinden duyduğu memnuniyeti ifade etti.

Türkiye'de makarna sanayiinde toplam 25 fabrikanın faaliyet gösterdiğini ve sektörün 3 milyon tonluk büyük bir üretim kapasitesine sahip olduğunu kaydeden Göymen, talep edilen ham maddeye yakınlık, iç ve dış pazarlara kolay ulaşabilme imkânından dolayı, Türkiye'deki makarna fabrikalarının Güneydoğu Anadolu ve Orta Anadolu Bölgelerinde yoğunlaştığını söyledi.

Yaklaşık 2 milyar dolarlık bir ekonomik değere sahip olan sektörde Türkiye'nin dünyanın ikinci büyük ihracatçısı konumunda bulunduğunu kaydeden Göymen, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Genel ihracat dağılımına baktığımızda Güney Amerika, Afrika ve Avrupa Birliği dışında kalan ülkeler ile Uzak Doğu ülkelerine ciddi bir dış satım gerçekleştiriyoruz. Sektörümüz doğrudan ve dolaylı olarak 40 bin kişiye istihdam sağlıyor. Biz ülke olarak dünyanın en büyük makarna üreticilerinden birisiyiz ama makarna tüketiminde ise 9'uncu sırada yer alıyoruz. 2021 yılında kişi başına düşen ortalama makarna tüketimimiz 8,5 kilogram dolaylarında. Dünyada ikinci büyük üreticiyiz, ikinci büyük ihracatçısıyız ama dünyada en fazla ithalat yapan iki tane pazardan mahrumuz.

Bunlarda birisi Avrupa Birliği diğeri ise Amerika Birleşik Devletleri. AB’de Türk Makarnasına uygulanan bir kota var, ABD’de ise anti dumping var. Türkiye, AB ülkeleri hariç 1 milyon 400 bin ton dolaylarında ihracat yaparken, İtalya ise sadece AB ülkelerine 656 bin ton ihracat gerçekleştiriyor” dedi.

GAZİANTEP KAPASİTE ANLAMINDA DÜNYADA MAKARNA’NIN BAŞKENTİ

Makarna Üreticileri ve Sanayicileri Derneği (MÜSAD) Yönetim Kurulu Üyesi Murat Bozkurt ise konuşmasında Türk Makarnası imajına katkı sunacak tüm çalışmalarını desteklediklerini ve önemsediklerini söyledi.

Çalıştayın ana konularından olan katma değerli üretim konusunun derneklerinin de öncelikli konularının başında geldiğini vurgulayan Bozkurt, “Diğer konuşmacılarımız da Türkiye makarna üretimi konusuna değindiler. Ben şunu belirtmek istiyorum. Gaziantep makarnada kapasite anlamında Dünya’nın başkenti desek yeridir. Etkinliğin düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ediyorum, çalıştayın verimli geçmesini diliyorum” dedi.

İKİ FARKLI PANEL

“Türkiye’de Makarna Sanayi, Genel Değerlendirme ve Gelecek Beklentisi Çalıştayını” kapsamında iki farklı oturumda panel düzenlendi.

TÜGİP Gıda Sanayi Koordinatörü Prof. Dr. Mehmet Pala’nın Oturum Başkanlığını üstlendiği ‘Makarna Sanayinin Sorunları ve Çözüm Önerileri’ konulu ilk panele TMSD Başkanı Aykut Göymen, MÜSAD Yönetim Kurulu Üyesi Murat Bozkurt ve TEPAV Araştırma Görevlisi Bahar Esen Özdemir katıldı.

MÜSAD Yönetim Kurulu Üyesi Murat Bozkurt ve TEPAV Araştırma Görevlisi Özdemir, panelde makarnada sözleşmeli tarım ile markalaşmanın önemi hakkında açıklamalarda bulunarak, sözleşmeli tarımın dünyadaki başarılı örnekleriyle ilgili bilgiler verdi.

Çalıştayın, ‘Makarna Sanayinin Gelecek Beklentisi’ temalı son panelinde ise TMSD Genel Sekreteri, Ankara Medipol Üniversitesi Öğretim Görevlisi Ayça Andırın Uçallı ‘Makarna Tüketimi ve Toplumun Bilinçlendirmesi’ konusunda konuşma yaparken, TÜBİTAK MAM Yaşam Bilimleri Gıda İnovasyon Teknolojileri Araştırma Grubu Lideri Dr. İncinur Hasbay gıda tüketiminde yeni trendler, fonksiyonel gıdalar ve fonksiyonel bileşenler, prebiyotik lifli makarnalar, yüksek lifli düşük kalorili, düşük glisemik indekse sahip makarna örnekleri hakkında bilgi verdi.

Etkinliğin son konuşmacısı Sürdürülebilirlik ve Dış Ticaret Uzmanı Dr. Meral Gündüz ise dünyada sürdürülebilir makarna üretiminde tarladan çatala giden yolun durum buğdayı üretimi ile başladığını, işleme sanayinde ve ambalajda inovasyonla devam ettiğini ifade etti.

02.12.2022

Dr. Gündüz, konuşmasında dünyada makarna sektöründe sürdürülebilirlik örneklerine yer vererek, bitkisel üretimde sözleşmeli tarım ve rejeneratif tarım uygulamalarının, makarna üretiminde yenilenebilir enerji ve ürün tasarımı uygulamaları hakkında paylaşımlarda bulundu.

Kırsal kalkınma yatırımlarının son tamamlanma tarihi Haziran 2023

Kırsal kalkınma destekleri kapsamında 2021-2022 başvuru dönemindeki tarıma dayalı ekonomik yatırımlar, 30 Haziran 2023'te tamamlanacak.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğe eklenen geçici maddeye göre, 2021-2022 başvuru dönemindeki yatırım projelerinin son tamamlanma tarihi 30 Haziran 2023 olarak belirlendi.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile de 2021-2022 başvuru dönemindeki yatırım projelerinin son tamamlanma tarihi 30 Haziran 2023 olarak düzenlendi.

TMO, 495 bin topluk arpa ihalesinde alıma başladı

Toprak Mahsulleri Ofisi, 495 bin tonluk yemlik arpa ihalesinde alımlara başladı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), 495,000 ton yemlik arpa ihalesinde alıma başlarken, Avrupalı ticaret kaynakları ilk etapta 410,000 ton arpa aldığını belirtti.

Toplam 495,000 ton için açılan ihalede bugün alımların devam etmesi bekleniyor.

Ticaret kaynakları ihalede çoğunlukla Rusya ve Ukrayna kaynaklı buğday sunulduğunu tahmin etti.

İhaledeki ilk alımların navlun dahil ancak sigorta hariç (c&f) ton başına 311.90 ila 312 dolardan gerçekleştiği tahmin edildi.

Satıcıların Viterra ve Grain Star olduğu belirtildi.

Nihai nitelik taşımayan alımlar TMO tarafından daha sonra iptal edilebiliyor.

İhalede hem Türkiye'deki depolarda bulunan yemlik arpa için hem de ithal ürün için teklif verilebiliyor.

Depolardan buğday sevkiyatı ve teslimatı, 1-31 Ocak ve 1-28 Şubat olmak üzere iki zaman zarfında gerçekleştirilecek.

TMO'dan 455 bin ton buğday alımı

TMO, 455 bin tonluk buğday ihalesinde alıma başladı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 455 bin tonluk buğday ihalesinde alıma başlarken, ilk etapta yaklaşık 395 bin ton alım yapıldı.

İhalede hem Türkiye'deki depolarda bulunan buğday için hem de ithal buğday için teklif verilebiliyor.

Ticaret kaynakları, ihalede iki partide gerçekleştirilecek teslimatların ilk partisinin 7 Aralık 2022 ile 9 Ocak 2023 tarihleri arasında ikinci partisinin ise 1 Ocak-17 Şubat 2023 tarihleri arasında Türk limanlarına yapılmasının talep edildiğini belirtti.

Nihai nitelik taşımayan alımlar TMO tarafından daha sonra iptal edilebiliyor.

Ticaret Bakanlığı marketlerde 'fahiş fiyat' denetimi yaptı

Ticaret Bakanlığı, son günlerde kamuoyuna yansıyan haksız fiyat artışı iddialarına karşı harekete geçerek, marketlerde fahiş fiyat ve etiket denetimi yaptı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 'Ortaya konan ithamlar , Ticaret Bakanlığımız ile Hazine ve Maliye Bakanlığımız tarafından yakından takip edilmektedir. Ticaret Bakanlığımız bu çerçevede yaptığı hazırlıklar doğrultusunda önümüzdeki günlerde yeni uygulamaları devreye alacaktır' sözlerinin ardından Ticaret Bakanlığı ekipleri denetimlerini sıklaştırdı.

Denetimlerde, Bakanlık İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı Adnan Benli başkanlığındaki ekip, Ankara'daki marketlere yönelik fahiş fiyat artışı ve etiket denetimi gerçekleştirdi. Ekipler, marketlerde, sebze ve meyve, temel gıda ürünleri ile temizlik ürünleri başta olmak üzere temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarını inceledi.

Adnan Benli, denetimlere ilişkin basın mensuplarına yaptığı değerlendirmede, Bakanlık olarak Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında fahiş fiyat artışı ve etiket denetimi yaptıklarını söyledi.

4,5 milyon liraya kadar ceza

Denetimlerde, seçtikleri ürünlerin alış ve satış fiyatlarını kontrol ettiklerini belirten Benli, şöyle konuştu:

"İhtiyaç halinde bu ürünlerin alış ve satış faturalarını da düzenlediğimiz tutanağı ekleyerek Bakanlığımız sorumluluğunda kurulu bulunan Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna intikal ediyoruz. Bu kurul, yaptığı incelemeler ve değerlendirmeler sonucunda, mevzuata herhangi bir aykırılık varsa, fahiş fiyat yapıldığı tespit edilmiş ise bu işletmeler hakkında 14 bin 600 liradan 146 bin 600 liraya kadar cezai işlem uygulamaktadır. Bu fiyatların yeniden değerlendirme oranı ile güncellenmesi durumunda 2023'te 33 bin lira ile 331 bin lira arasında fahiş fiyat cezası uygulanacaktır. Stokçuluk ile piyasa bozucu eylemlere yönelik cezai işlem uygulanmaktadır. Piyasa bozucu eylemlerde alt sınır 100 bin lira, üst sınır 2 milyon lira olarak uygulanmaktadır. Bu rakamlar da güncellenecek olup, bu ceza 2023'te 222 bin lira ile 4 milyon 458 bin lira arasında uygulanacaktır."

Benli, ürünlerin fiyat etiketlerinin ilgili mevzuata uygunluğu, birim fiyat yazılması, değişim tarihi ile kasa ve raf fiyatlarının uygunluğunun kontrol edildiğini, herhangi bir uygunsuzlukta ürün başına 615 lira ceza uygulandığını bildirdi.

81 ilde ulusal ve yerel zincir marketler, üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerinde denetim ve incelemelerini sürdürdüklerini belirten Benli, vatandaşların, karşılaştıkları etiket uygunsuzluklarında Ticaret Bakanlığı il müdürlüklerine başvurabileceklerini, Alo 175 Tüketici Danışma Hattı'nı arayabileceklerini söyledi.

Gıda Perakendecileri Derneği: Atılacak yeni adımlarda her türlü desteğe hazırız

Gıda Perakendecileri Derneği (GPD) yaptığı açıklamada kendilerine yönelik yanlış bir algı oluşturulmaya çalışıldığını, bu algının da tüketici lehine fiyat yönetme çabasını hiçe saydığını söyledi. Dernek, atılacak yeni adımlarda da her türlü desteği sağlamaya kararlı olduğunu belirtti.

Son günlerde ekonomi gündeminin ilk sıralarında yer alan zincir marketlerden yeni bir açıklama geldi.

Gıda Perakendecileri Derneği'nden yapılan açıklamada enflasyonla mücadelenin tüm paydaşlar tarafından yoğun bir şekilde yürütüldüğü bu günlerde, perakende işletmelerini hedef gösteren, gerçekte örtüşmeyen iddialardan tüm perakende sektörünün üzüntü duyduğu ifade edildi.

Açıklamada perakende operasyonları süresince operasyon maliyetleri olduğu ve bu sürecin sadece bir ürün kategorisi için değil, gıda veya gıda dışı, organize veya geleneksel tüm perakende sektörü için işlediği ifade edildi.

Sektör içindeki yoğun rekabet ortamı ve seçeneklerin fazla olmasının tüketicinin kendi bütçesine en uygun ürünü satın alabilmesini sağladığı belirtilirken böyle bir

02.12.2022

ortamın varlığına rağmen bir işletmenin fiyatlarını sebepsiz yere göz göre göre yükseltmesinin ticaret kurallarına da aykırı kalacağı söylendi.

Yanlış algı vurgusu

Açıklamada sektör ile ilgili yanlış bir algı oluşturulmak istendiği belirtildi.

Bu algıyla perakende zincirlerinin hedef gösterildiğini belirten Gıda Perakendecileri Derneği, özellikle gıda perakendecilerine yönelik oluşturulmak istenen yanlış algının perakendecilerin, tüketici lehine fiyat yönetme çabasını hiçe saydığını ifade etti.

Açıklamada şu ifadeler kullanıldı: Son olarak, “atılan her iddianın doğru çıkmadığını” dile getiren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın da belirttiği üzere perakende işletmelerinin her şubesi, neredeyse ürünlerinin tamamı ve tüm tedarik süreçleri, ilgili bakanlık ekipleri ve yerel mercilerce titizlikle incelenmektedir. Atılacak yeni adımlarda da sektörümüz her türlü desteği sağlamaya karardır.

Ucuz gıdanın formülü: Destek, rekabet, denetim

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, yaptığı basın açıklaması ile tarım ve gıda sektöründe yaşanan son gelişmeleri değerlendirdi ve kasım ayına dair üretici ve market fiyatlarını açıkladı.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, yaptığı basın açıklaması ile tarım ve gıda sektöründe yaşanan son gelişmeleri değerlendirdi ve kasım ayına dair üretici ve market fiyatlarını açıkladı.

Tarımsal girdi fiyatlarındaki artışın ürün maliyetlerini yukarı doğru çektiğini belirten Bayraktar, “Bu maliyetlerden dolayı artan ürün fiyatları tüketiciyi mağdur ederken, üretici ise eline geçen gelirin çoğunu masraflarına veriyor. Bu sebeple üreticilerimizin gelirleri düşüyor. Geliri düşen üreticimiz mağdur oluyor ve üretimden uzaklaşıyor. Bu durum tarımsal üretimin artmasını olumsuz yönde etkilerken, tarımsal ürün arzının azalmasına sebep oluyor” dedi. Bayraktar, üreticilerin maliyetleri düşürülmeden, tüketiciye ulaşana kadar olan süreçte oluşan aşırı fiyat artışlarına çözüm bulunmadan, piyasada rekabet sağlanmadan ve ürün fiyatları denetlenmeden tüketicilerin ucuz gıdaya ulaşmasının mümkün olmadığını söyledi.

“TÜKETİCİ FAHİŞ FİYATI CEZALANDIRMALI”

Gıda sektörünün spekülasyona açık bir sektör olduğuna dikkati çeken Bayraktar, tüketicilere uyarıda bulunarak, “Tüketici ürün fiyatlarına yön verme ve müdahale etme

gücünü kullanmalı, fahiş fiyattan ürün satan marketleri alışveriş yapmayarak cezalandırmalı” ifadelerini kullandı. Bayraktar ayrıca tüketicilerin özellikle meyve ve sebze için pazarlarından daha uygun fiyatlarla temin edebileceğini ve tüketicilerin pazarlarda daha fazla ürün görme ve seçme imkânı bulabileceğini sözlerine ekledi.

Tarımsal üretimin sektöre uğramaması için üreticilerin girdi yönünden desteklenmesi gerektiğine işaret eden Bayraktar, “Maliyet problemiyle boğuşan üreticilerimize, hayvansal üretimde kullanılan yem başta olmak üzere, diğer girdilerde de sağlanacak destekler tarımsal üretimi artıracak, üretimin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır” dedi.

MARUL MARKETTE 3,4 KAT FARKLA SATILDI

TZOB Genel Başkanı Bayraktar, açıklamasında gıda ürünlerinin kasım ayına dair üretici ve market fiyatlarını da paylaştı. Buna göre kasım ayında üretici ile market arasındaki fiyat farkı en fazla yüzde 236,8 ile marulda görüldü. Maruldaki fiyat farkını yüzde 210,5 ile kırmızı mercimek, yüzde 209,8 ile elma, yüzde 180,6 ile maydanoz, yüzde 180,3 ile kabak, yüzde 180 ile havuç takip etti. Marul 3,4 kat, kırmızı mercimek ve elma 3,1 kat, maydanoz, kabak ve havuç ise 2,8 kat fazlaya tüketiciye satıldı.

Üreticide 3 lira 75 kuruş olan marul 12 lira 63 kuruşa, 13 lira 84 kuruş olan kırmızı mercimek 42 lira 97 kuruşa, 5 lira olan elma 15 lira 49 kuruşa, 2 lira 6 kuruş olan maydanoz 5 lira 78 kuruşa, 6 lira 79 kuruş olan kabak 19 lira 3 kuruşa, 4 lira 25 kuruş olan havuç ise 11 lira 90 kuruşa markette satıldı.

PİRİNÇ BİR AYDA YÜZDE 42,9 ZAMLANDI

Kasım ayında markette 37 ürünün 29’unda fiyat artışı, 8’inde ise fiyat azalışı görüldü. Markette fiyatı en fazla artan ürün yüzde 42,9 ile pirinç oldu. Pirinçteki fiyat artışını yüzde 36,1 ile yeşil soğan, yüzde 33,1 ile Antep fıstığı, yüzde 22,4 ile kırmızı mercimek, yüzde 20,9 ile kuru kayısı ve domates takip etti. Markette fiyatı en fazla azalan ürün ise yüzde 17,2 ile limon oldu. Limondaki fiyat düşüşünü yüzde 6,4 ile marul, yüzde 3,4 ile tavuk eti, yüzde 1,6 ile mısırözü yağı izledi.

KURU SOĞANIN TARLA FİYATI YÜZDE 48,8 ARTTI

Kasım ayında üreticide fiyatı en fazla düşen ürün, yüzde 13,2 ile marul oldu. Maruldaki fiyat düşüşünü yüzde 12,9 ile taze fasulye, yüzde 11,7 ile ıspanak, yüzde 10,4 ile sivri biber, yüzde 8,2 ile limon izledi. Üreticide en fazla fiyat artışı yüzde 48,8 ile kuru soğanda görüldü. Kuru soğandaki fiyat artışını yüzde 44,7 ile yeşil soğan, yüzde 31 ile Antep fıstığı, yüzde 30,7 ile salatalık, yüzde 26,3 ile patates, yüzde 25,7 ile maydanoz, yüzde 20 ile domates takip etti. Kasım ayında üreticide 29 ürünün 17’sinde fiyat artışı olurken, 7 üründe ise fiyat düşüşü görüldü. 5 üründe de fiyat değişimi görülmedi.

Et ve süt ürünlerine zam kapıda: 2023 bu yıldan daha zorlu geçecek

Artan enflasyon ve hayat pahalılığı vatandaşın belini bükmeye devam ediyor. Et ve süt ürünlerine yakın zamanda zam geleceğini söyleyen Gıda Perakendecileri Derneği Başkanı ve BİM İcra Kurulu yesi Galip Aykaç, "Tedbir alınmazsa 2023, bu yıldan daha zorlu geçecektir" diye konuştu.

Gıda Perakendecileri Derneği Başkanı ve BİM İcra Kurulu yesi Galip Aykaç '7.Private Label Zirvesi'nde açıklamalarda bulundu. Et ve süt ürünlerine zam geleceğine yönelik iddialarla ilgili konuşan Aykaç, "Eğer tedbir alınmazsa süt ve et konusunda 2023, bu yıldan daha zorlu geçecektir." dedi.

Aykaç şunları kaydetti:

"Eğer tedbir alınmazsa süt ve et konusunda 2023, bu yıldan daha zorlu geçecektir. Bugünlerde süt hayvanlarının girdi maliyetleri çok yüksek olduğu ve yeterli fiyatı piyasada bulamadığı için inekler kesime gitmiştir. Bu kesilen ineklerin de artık sonlarına gelinmiştir. İneği keserek sadece sütü değil eti de kestik. Et fiyatlarının da artacağı bugünlerde kulağımıza geliyor."

Hisarcıklioğlu: Beşerî sermaye özel sektörün rekabet gücünün çıpasıdır

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, Milli Eğitim Bakanlığı ve TOBB olarak hem mesleki eğitim kalitesinin gelişmesi için hem de öğrencilerin mesleki eğitimi tercih etmeleri için çalıştıklarını belirterek, "Çünkü biz inanıyoruz ki beşerî sermaye özel sektörün rekabet gücünün çıpasıdır." dedi.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ile Avrupa Eğitim Vakfı iş birliğiyle Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) ev sahipliğinde gerçekleştirilen OECD Mesleki Eğitim Zirvesi, Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu ve OECD İstanbul Merkezi Direktörü Achraf Ouali ve davetlilerin katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirildi.

Zirvenin açılışında konuşan Hisarcıklioğlu, "Türk iş dünyasının çatı kuruluşu TOBB olarak, memleketin öncelikli meselesinin eğitim olduğuna inandık. Bu vizyonla hareket ettik ve en önemli yatırım alanı olarak ülkemize yeni okullar kazandırmaya ihtiyaç duyulduğunu gördük. TOBB olarak bugüne kadar ülkemize 153 eğitim tesisi kazandırdık." dedi.

153 eğitim tesisiyle yeterli kalmadıklarını ve şubat ayında Milli Eğitim Bakanlığı ile protokol imzaladıklarını hatırlatan Hisarcıklioğlu, şöyle devam etti: "Şubat ayında bakanımız ile imzaladığımız protokol ile 154 ilçede 154 yeni okul için harekete geçtik. Bununla da yetinmedik. Her sene, ihtiyaç sahibi öğrencilerimize destek olduk. 2002 yılından bu yana, 81 ilde, 200 bin öğrenci kardeşimize, odalarımız ve borsalarımız

aracılığıyla eğitim yardımında bulunduk. Bulunmaya da devam ediyoruz. Pandemi döneminde, uzaktan eğitimde fırsat eşitliği sağlamak üzere odalarımızın ve borsalarımızın da desteğiyle 30 bin tablet bilgisayar dağıttık. Yükseköğretimde de aynı sorumluluk bilinciyle hareket ettik ve elimizi taşın altına koyduk. Ülkemizi ve iş dünyamızı geleceğe taşımak üzere 2003 yılında TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'ni kurduk. Üniversitemiz yılda 3 dönem eğitim 2 yabancı dil zorunluluğu ve ortak eğitim sistemiyle farkını ortaya koydu. Böylelikle, genç yaşına rağmen, bugün ülkemizin lider üniversiteleri arasında yerini aldı. Üniversite adayları tarafından en çok tercih edilen üniversitelerden biri oldu."

Hisarcıklıoğlu, mesleki eğitim merkezlerinin önemine dikkati çekerek, "Mesleki eğitim merkezlerini, kısa ismiyle NEET olarak tanımlanan, 'Ne Eğitimde Ne İstihdamda' yer almayan gençlerimiz için bir fırsat olarak görüyoruz." ifadesini kullandı.

Mesleki eğitim merkezlerindeki öğrenci sayısının ciddi oranda arttığına vurgu yapan Hisarcıklıoğlu, "Öğrenci sayısı, 1 milyonun üzerine çıktı. Mesleki eğitim merkezlerindeki öğrencileri için verilen devlet desteği artırıldı ve iş verenlerin üzerindeki yükler kaldırıldı. Devletimiz, mesleki eğitim merkezlerindeki her bir öğrenci için asgari ücretin 3'te 1'i oranında destek veriyor, son sınıfta bu destek asgari ücretin yarısına yükseliyor. Artık özel sektör olarak bizler de mesleki eğitim merkezlerinden daha çok istifade ediyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve TOBB olarak hem mesleki eğitim kalitesinin gelişmesi için hem de öğrencilerin mesleki eğitimi tercih etmeleri için çalışıyoruz. Çünkü biz inanıyoruz ki; beşeri sermaye, özel sektörün rekabet gücünün çıpasıdır." yorumunda bulundu.

"Ülkemizin geleceğine yatırım yapmaya devam edeceğiz"

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, özel sektörün de her geçen gün yeni teknolojilere çok daha hızlı uyum sağladığına vurgu yaparak şunlara dikkati çekti: "Diğer taraftan mesleki eğitim ve özel sektör birbirine doğrudan bağlı iki kavram. Özel sektör olmadan mesleki eğitim, mesleki eğitim olmadan özel sektör olmaz. Hem bu yeni teknolojileri takip edebilmek hem de iş dünyasına nitelikli iş gücü kazandırabilmek amacıyla bu iki kavram arasında çok güçlü iletişim ve koordinasyon kurmalıyız. Bunun yolu da ulusal eğitimin düzenleyici kuruluşu olan MEB ile Türk İş Dünyasının çatı kuruluşu TOBB'un iş birliğinden ve yerelde de İl-İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile TOBB'a bağlı oda-borsalarımızın yakın çalışmasından geçiyor."

TOBB olarak mesleki eğitim konusunda var güçleriyle çalıştıklarını belirten Hisarcıklıoğlu, "Milli Eğitim Bakanlığımızın desteklerini de hep takdirle karşılıyoruz. Türkiye'nin mesleki eğitimdeki bu atılımı ve hayata geçirdiği reformlarla diğer ülkeler açısından da örnek alınacak konuma gelmesinden memnuniyet duyuyoruz." dedi.

Hisarcıklıoğlu, mesleki eğitime yapılan yatırımda zarar edilmeyeceğine vurgu yaparak, "TOBB olarak eğitime yapılan yatırımdan asla zarar edilmeyeceğinin bilinciyle çalışıyoruz. Mesleki eğitime yatırım yaparak gençlerimizi geleceğe

hazırlıyoruz. Türkiye'nin girişimci gücü olarak, ülkemizin geleceğine yatırım yapmaya devam edeceğiz." ifadelerini kullandı.

"Uluslararası krizler bölgesel iş birliklerinin önemini ortaya çıkardı"

OECD İstanbul Merkezi Direktörü Achraf Ouali ise İstanbul'un küresel bir yatırım, ticaret ve gelişim merkezi olduğuna dikkati çekti. Ouali, COVID-19 ve Ukrayna-Rusya arasında devam eden savaş gibi küresel krizlerin, bölgesel iş birliğinin önemini ortaya koyduğunu ifade ederek ülkelerin küresel level de daha iyi iş birliği yapması gerektiğini ifade etti.

Ülkelerin daha iyi, sağlam ve kurumsal kapasitelere sahip olması için düzenleyici reformlara katılmaları gerektiğine vurgu yapan Ouali, "Bu aynı zamanda daha fazla ve güvenli işler yaratmak, okuldan işe geçişi kolaylaştırmak, eşitsizlikleri azaltmak, kadınların ekonomik güçlenmesini ve sürdürülebilirliğini desteklemek ve özel sektör için çok önemli olan, gelişen bir ortamı sağlamak anlamına da geliyor." dedi.

Ouali, OECD'nin okul ve özel sektör arasındaki bağlantıyı desteklediğini belirterek, "OECD olarak bizler, uluslararası veriler, karşılaştırmalı analizler ve en iyi politikaların paylaşılması yoluyla desteklemeye devam edeceğiz." yorumunu yaptı. Kısa süre önce İstanbul OECD Merkezi'nin açıldığını hatırlatan Ouali, "İstanbul OECD Merkezi bölgeler arası işbirliğini desteklemede önemli rol oynayacak." ifadesini kullandı.

EYT'de işverenin 2 talebi kabul edildi

TİSK Başkanı Akkol, kıdem tazminat finansmanı ve emekli çalışanın prim yükünde bakanlığın düzenleme yapacağını açıkladı. Akkol, "Asgari ücrette dengeli bir rakam için elimizi taşın altına koyacağız" dedi.

Mehmet KAYA

ANKARA - Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı Özgür Burak Akkol, asgari ücret gündemi ve takvimi belirlenmesine yönelik toplantı öncesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin ile "emeklilikte yaşa takılanlar" gündemli bir araya geldi. Bakanlıkta iki toplantı arasında bir basın açıklaması yapan Burak Akkol, kıdem tazminatı finansmanı ve emekli olanların çalışmaya devam etmesi halinde oluşacak ilave prim yükünün azaltılması konusunda Bakan Vedat Bilgin'in düzenleme yapılacağını söylediğini aktardı.

TİSK Başkanı Akkol, küresel ve Türkiye gelişmelerinin işletmelerin rekabetçiliğini koruması gereken bir dönem gerektirdiğini ve düzenlemelerin tüm taraflar için uygun olmasını beklediklerini kaydetti. Bu kapsamda, emeklilikte yaşa takılanlar düzenlemesine ilişkin hazırladıkları ve Bakanlığa sundukları rapordaki görüşleri tekrar değerlendirdiklerini belirten Akkol, temel olarak sundukları 3 çözüm önerisinden 2'sine ilişkin Bakan Bilgin'in düzenleme yapılacağı bilgisi verdiğini açıkladı.

Kıdem tazminatı için KGF destekli kredi, emekli olup çalışanlar için prim düşürülmesi

TİSK Başkanı Akkol, yaptıkları bir ankette, EYT kapsamına giren çalışanların yüzde 80'inin emekli olduktan sonra çalışmaya devam etmek istediğini, yine işverenlerin de büyük kısmının bu kişileri çalıştırmak istediği sonucunun çıktığını belirterek, "Demek ki burada bir uyum sözkonusu. Sayın Bakan daha önce müjdeyi vermişti, şimdi bir kez daha teyit etmiş olarak söylüyorum. Biliyorsunuz, emekli olup çalışmaya devam edince yüksek prim ödeniyordu. Bakanımız müjdeyi verdi bu durumda işverene ilave maliyet olmadan işveren ilişkisi devam edecek, çalışanlarla, emekli olup çalışanların primleri eşitlenecek" dedi.

Gündeme taşıdıkları bir başka konu olan kısa süre içinde çok sayıda kişinin emeklilik yoluyla kıdem tazminatı istemesiyle ortaya çıkacak finansman yükü konusunda da ilerleme sağlandığını belirten Akkol, Kredi Garanti Fonu (KGF) destekli, uygun bir finansman sağlanması yönünde çalışmalar yapıldığını belirtti. Akkol, Bakan Bilgin'in Hazine ve Maliye Bakanlığının da bu konuda uygun görüşte olduğu bilgisini verdiğini vurgulayarak, "Emekli olanlar aynı gün emekli olursa ilave finansman sıkıntısı olabilir. Büyük işleri düşünün. Bu durumda işçinin mağdur olması ihtimali var. Sayın Bakanımız müjdeyi verdi. KGF'den uygun kredili işverenlerin yalnız bırakılmayacağı müjdesini aldık" dedi.

Emekliliklerin zamana yayılması konusunda bir söz yok

Özgür Burak Akkol, üçüncü talepleri olan, emekliliği hakedenlerin hepsimin aynı anda emekli olmasının önlenmesi, bir plan dahilinde zamana yayılması konusundaki taleplerini de hatırlattıklarını ancak Bakan Bilgin'in bir görüş bildirmediğini kaydetti. Bu düzenlemenin hem üretim, hem de iş sağlığı ve güvenliği açısından önemli olduğunu belirten Akkol, "Kritik bazı sektör ve şirketlerde üretimi ihracatı etkileyen durumlar olabiliyor, bazı departmanlar birden boşalabilir. Üretim yanında iş sağlığı ve güvenliği sorunları olabilir. İşçi arkadaşları mağdur etmeden, üretimi de aksatmadan emekliliği organize ediyor olmamız lazım" dedi.

“Bankalar krediye erişimi büyük oranda zorlaştırıyor”

Küresel durgunluk riskine işaret eden ATO Meclis Başkanı Mustafa Deryal, krediye erişimin büyük oranda zorlaştığını söyledi. Deryal sermayenin korunması için enflasyon muhasebesinin de önemli olduğunu vurguladı.

Maruf BUZCUGİL / ANKARA

Ankara Ticaret Odası Meclis Başkanı Mustafa Deryal, küresel durgunluk işaretlerinin arttığını, bunun Türkiye’yi de etkilemesinin mümkün olduğunu söyledi. Durgunluğun önemli bir risk unsuru olduğunun altını çizen Deryal, “Her dönem zorluklar vardır. Bu gibi dönemlerde önemli risk unsuru ise durgunluk. Eğer iş devam ediyorsa, ekonomik canlılık varsa iniş çıkışlar olsa da durgunluğu aşabilir, işi yönetebilirsiniz” dedi.

EKONOMİ’nin sorularını yanıtlayan Deryal, krediye erişimin büyük oranda zorlaştığını, “bankaların kredi vermemek için uğraştığını” belirterek, bunun da ekonomik aktivite üzerinde baskı oluşturduğunu kaydetti. Deryal, vergi döneminin yaklaştığını hatırlatarak, enflasyon muhasebesi uygulanmaması halinde, sanayicilerin fiktif olarak artmış rakamlardan kaynaklı olarak normalde eline geçmeyen bir karın vergisini ödeyerek sermaye kaybına uğrayacağını söyledi. Mustafa Deryal, enflasyonun ekonomiyi çok çeşitli kanallardan olumsuz etkilediğini kaydederek, hem işlerin devamı açısından, hem de vatandaşların alım gücünün korunması için enflasyonun düşürülmesine yönelik mutlaka bir program uygulanması gerektiğini kaydetti. Küresel gelişmelerden Türkiye’nin görece olarak daha az etkilendiğini hatta bazı fırsatların doğabileceğini belirten Deryal, orta vadede, Suriye, Irak, Ukrayna gibi

bölgelerdeki savaşın bitmesiyle oluşacak yeniden yapılanmada Türkiye'nin pay alabileceğini hatırlattı.

Deryal, bu sürece kadar inşaat sektörü başta olmak üzere sektörlerin canlandırılması ve krediye erişimin sağlanması gerektiğini kaydederek, "2001, 2008 krizlerini atlattık. Bu hem ülkemizin, hem de iş dünyasının başarısıdır. Her dönemin zorluğu var ama böyle dönemlerde en büyük tehlike durgunluktur. İş devam ettiği sürece sorunları çözebilirsiniz ama durgunluk olunca yönetmek zorlaşır. Diğer yandan, ticari hayat dikensiz gül bahçesi değil. İş dünyası da mücadele etmeli. İş dünyasının deneyimli olduğunu düşünüyorum. Günün konjonktürüne uygun olarak kendini yenileyerek, çeşitlendirerek mücadele etmeli" diye konuştu.

"Olumsuz ortam giderilmezse yeniden inek ithali gerekecek"

Mustafa Deryal, salgında tedarik zinciri kopmaları, hammadde fiyat artışları yanında, tarımın öneminin de ortaya çıktığını vurgulayarak, Türkiye'de son dönemde süt ineklerinin kesime gitmesiyle ortaya çıkan durumun da telafisi gerekeceğini kaydetti. Süt üretimine yönelik ilave destekler gerektiğini kaydeden Deryal, süt ineklerinin önemli bir bölümünün ithal olduğunu, mevcut olumsuz ortam giderilmemesi halinde yeniden inek ithalinin gerekeceğini hatırlattı. Deryal, kısa vadede "emeklilikte yaşa takılanlar" sorununun çözümüne yönelik atılacak adımlarda, işverene ilave ve birden çıkacak tazminat yükü konusunda endişeleri bulunduğunu, zamana yayılarak bir çözüm üretilmesini talep ettiklerini. Enflasyon muhasebesi uygulanmamasının da yakın gelecekte fiktif olarak oluşmuş kârlarda, elde edilmemiş gelirden vergi ödenmesinin söz konusu olacağını vurgulayarak, enflasyon muhasebesi talep ettiklerini kaydetti.

TÜRK-İŞ Başkanı Atalay: Arzu etmediğimiz rakam olursa imza atmamız

TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, toplumu tebessüm ettirecek bir asgari ücret belirlenmemesi halinde karara imza atmayacaklarını söyledi.

ANKARA (EKONOMİ)- TÜRK-İŞ Başkanı Ergün Atalay, Asgari ücretle ilgili gerçekleştirilen ön toplantının ardından basın mensuplarına açıklama yaptı. Başta peynir olmak üzere bir çok ürünün fiyatına sürekli zam geldiğini belirten toplumu tebessüm ettirecek bir asgari ücret belirlenmemesi halinde karara imza atmayacaklarını söyledi.

Raflarda fiyatların artmaya devam ettiğine dikkat çeken Atalay, şunları kaydetti: “Geçen sene bu vakitlerde peynir 35 liraydı, şimdi ortalama 140-150 liraya çıktı. İşini düzgün yapan esnaf var, maalesef düzgün yapmayanlar da var. Bunu en iyi emekli, işsiz, işçi biliyor. Bu rakam açıklandıktan sonra inşallah toplumu tebessüm ettirecek bir rakam çıkarsa üçümüz imza atarız. Arzu etmediğimiz rakam olursa imza atmamız. Aslında asgari ücret yeni işe başlayanlarla ilgili. Ancak maalesef geçim ücreti oldu. Yanı sıra 10 yıllık 20 yıllık çalışanlar var, teknik elemanlar var, bunların ücret ine olacak? Ayrıca EYT, taşeronlar, vergi dilimi, özel sektörün maaş promosyonu gibi çalışma hayatını bekleyen başka konular var. Bunların Ocak ayının ortasına kadar çözülmesi gerekiyor. Önceden Aralık ayında yüzde 27’lik vergi dilimine girerken, şimdi Mayıs ayında giriliyor. Kamuoyunun beklentisi bunun düzeltilmesi ve bu konuda sayın Bakanlarla görüşüyoruz. Mesele sadece asgari ücretle bitmiyor. Asgari ücret artınca işçi çıkarmaların da önüne geçmek lazım.”

Atalay, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun ilk toplantısının 7 Aralık, ikinci toplantısının da 14 Aralık'ta yapılacağını bildirdi.

TCMB: Döviz kurunun enflasyona etkileri izleniyor

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Para Politikası Kurulu toplantısının özetini yayımladı. Açıklamada, TL likiditesinin mevduat ve kredi fiyatlamalarına etkilerinin izlendiği belirtildi. Döviz kurundaki gelişmelerin ise enflasyona etkilerinin analiz edildiği kaydedildi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK) toplantı özetinde, "Para politikası duruşu, enflasyon görünümüne yönelik risklerin kaynağına, kalıcılığına ve para politikası ile ne ölçüde kontrol altına alınabileceğine dair değerlendirmeler dikkate alınarak, temkinli bir yaklaşımla sürdürülebilir fiyat istikrarı hedefine ulaşılması odağında belirlenecektir." ifadesine yer verildi.

TCMB'nin 24 Kasım 2022 tarihli PPK toplantı özetinde şöyle denildi:

"Para politikası duruşu, enflasyon görünümüne yönelik risklerin kaynağına, kalıcılığına ve para politikası ile ne ölçüde kontrol altına alınabileceğine dair değerlendirmeler dikkate alınarak, temkinli bir yaklaşımla sürdürülebilir fiyat istikrarı hedefine ulaşılması odağında belirlenecektir.

Para politikasında sürdürülebilir fiyat istikrarı hedefi doğrultusunda finansal istikrara yönelik riskleri de gözeten liralasma odaklı bir yaklaşım sergilenmeye devam edilecektir. Kredilerin büyüme hızı ve erişilen finansman kaynaklarının amacına uygun şekilde iktisadi faaliyet ile buluşması yakından takip edilmektedir. Ayrıca, son dönemde belirgin şekilde açılan politika-kredi faizi makasının ilan edilen makroihtiyati tedbirlerin katkısı ile geldiği denge yakından takip edilmektedir.

Kurul, parasal aktarım mekanizmasının etkinliğini destekleyecek araçlarını kararlılıkla kullanmaya devam edecek ve ilave tedbirleri devreye alacaktır. Bu çerçevede, Liralaşma Stratejisi kapsamında uygulanmakta olan Türk lirası mevduata dönüşümü teşvik eden hedefler tamamlanmış olup bankaların yabancı para mevduatları için tesis edilen zorunlu karşılıklara uygulanan komisyon oranları yıl sonundan itibaren sadece Türk lirası mevduatın payına ilişkin belirlenen hedeflere göre farklılaştırılacaktır.

Kurul, sürdürülebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın güçlendirilmesi için atılan ve kararlılıkla uygulanan adımlar ile birlikte, küresel barış ortamının yeniden tesis edilmesiyle dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngörmektedir. Azalan dış talebin toplam talep koşulları ve üretim üzerindeki etkileri yakından izlenmektedir. Küresel büyümeye yönelik belirsizliklerin ve jeopolitik risklerin daha da arttığı bir dönemde sanayi üretiminde yakalanan ivmenin ve istihdamdaki artış trendinin sürdürülmesi ile arz ve yatırım kapasitesindeki yapısal kazanımların sürekliliği açısından finansal koşulların destekleyici olması kritik önem arz etmektedir.

Kurul, söz konusu küresel belirsizlik ve risklerin yatırım ve üretim kapasitesi üzerinde oluşturabileceği etkileri ön alıcı bir anlayışla en aza indirebilmek ve bu şekilde arz sürekliliğinin ve cari fazla kapasitesinin korunması amacıyla firmaların üretime yönelik faaliyetlerinin finansman maliyetlerinin uygun seviyede belirlenmesini değerlendirmiştir. Bu çerçevede Kurul, politika faizinin 150 baz puan düşürülmesine karar vermiştir. Kurul, mevcut politika faizinin küresel talebe ilişkin artan riskleri dikkate alarak yeterli düzeyde olduğunu değerlendirmiş, ağustos ayında başlatılan faiz indirim döngüsünün sonlandırılmasına karar vermiştir.

Fiyat istikrarının sürdürülebilir bir şekilde kurumsallaşması amacıyla TCMB'nin tüm politika araçlarında kalıcı ve güçlendirilmiş liralaşmayı teşvik eden geniş kapsamlı bir politika çerçevesi gözden geçirme süreci devam etmektedir. Bu süreçte, politika araçlarının Türk lirası mevduat gelişiminin desteklenmesi, APİ fonlamanın teminat yapısında Türk lirası cinsi varlıkların artırılması, para takası (swap) miktarının kademeli şekilde azaltılması ve döviz rezervlerinin güçlendirilmesi istikametinde geliştirilmesine odaklanılacaktır.

Değerlendirme süreçleri tamamlanan kredi, teminat ve likidite politika adımları para politikası aktarım mekanizmasının etkinliğinin güçlendirilmesi için kullanılmaya devam edilecektir. Uzun vadeli, sabit getirili ve Türk lirası varlıklara talebin yükselerek getiri eğrisinin parasal aktarımın etkinliği yönündeki seyri yakından izlenmektedir. Kurul, kredilerin büyüme hızıyla birlikte, hedefli alanlarda verimlilik kazanımları sağlayan kredilerin finansman maliyetlerinin de aktarımın korunmasını sağlayacak şekilde gelişimini gözetecektir.

Bu çerçevede, Türk lirası likiditesinde ve dağılımında yaşanan gelişmelerin mevduat ve kredi fiyatlamaları üzerindeki etkileri, döviz kurundaki gelişmelerin enflasyon

zerindeki etkileri, kur korumalı mevduat ürünlerine yönelik gelişmelerin ters para ikamesi, döviz piyasalarının derinliği ve istikrarı ve fiyat istikrarı üzerindeki etkileri analiz edilmekte ve gerekli politika tedbirleri oluşturulmaya devam edilmektedir.

Parasal aktarım mekanizmasının etkinliğini güçlendirmek amacıyla uygulanacak politikalar aralık ayında açıklanacak olan 2023 Yılı Para ve Kur Politikası metninde kapsamlı olarak ilan edilecektir.

TCMB, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşıncaya kadar elindeki tüm araçları Liralaşma Stratejisi çerçevesinde kararlılıkla kullanmaya devam edecektir.

Fiyatlar genel düzeyinde sağlanacak istikrar, ülke risk primlerindeki düşüş, ters para ikamesinin ve döviz rezervlerindeki artış eğiliminin sürmesi ve finansman maliyetlerinin kalıcı olarak gerilemesi yoluyla makroekonomik istikrarı ve finansal istikrarı olumlu etkileyecektir. Böylelikle, yatırım, üretim ve istihdam artışının sağlıklı ve sürdürülebilir bir Şekilde devamı için uygun zemin oluşacaktır.

Kurul, fiyat istikrarının sağlanması için, güçlü bir politika koordinasyonu ile tüm paydaşları içeren bütüncül bir makro politika bileşimi oluşturulmasını desteklemektedir"

Yerlinin döviz mevduatında 9 ayın en sert düşüşü

Yerlinin döviz mevduatında 9 ayın en sert düşüşü

Merkez Bankası haftalık verilerine göre son dönemde Türk menkul kıymetlerinden yoğun satış yapan yabancı yatırımcılar geçen hafta net 24.2 milyon dolar hisse senedi alımıyla borsada net alıcı pozisyonlarını dördüncü haftaya taşıırken bir süredir yatay seyreden dolar/ TL kurunun yanında yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatı 25 Kasım ile biten haftada parite etkisinden arındırılmış 5 milyar 534 milyon dolar geriledi. Hem gerçek kişiler hem de tüzellerin geçen hafta yoğunluklu olarak dolar cinsi döviz mevduatında düşüş yaşandı.

Merkez Bankası haftalık para ve banka verilerine göre yurtiçi gerçek kişilerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak geçen hafta 1 milyar 940 milyon dolar gerilerken, tüzel kişilerin döviz mevduatı parite etkisinden arındırılmış olarak 3 milyar 594 milyon dolar azaldı. Gerçek kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı 1.4 milyar dolar, tüzel kişilerin de dolar cinsi döviz mevduatı 2 milyar dolar geriledi. Döviz mevduatlarında bu denli sert gerileme en son tüzel kişilerin kur korumalı mevduata yoğun dahil olduğu 18 Şubat haftasında gerçekleşmişti. Merkez Bankası'nın makroihtiyati önlemleri tüzel kişileri ticari kredide döviz mevduatına göre değerlendirilmesini getirirken bankacılık sektörü de yine makroihtiyati önlemler nedeniyle ek menkul kıymet alımı zorunluluğuna karşı TL mevduatına yüzde 50 payını yakalayabilmek için yüksek mevduat faizi uyguluyor. Yabancı yatırımcı 4 haftadır net alıcı Haftalık menkul kıymet istatistikleri de yabancı yatırımcıların 25 Kasım ile biten haftada Türk menkul kıymetlerinde net alıcı olduğunu gösteriyor. Verilere göre

yabancı yatırımcılar hisse senedinde 24.2 milyon dolar, devlet iç borçlanma senetlerinde ise 2.9 milyon dolar net alıcı oldu. Şirket borçlanma senetlerinde ise 0.1 milyon dolarlık net satış geldi.

Yabancı yatırımcıların 4 haftadır net alıcı olduğu hisse senedi piyasalarında kasım boyu net alımları da 235.1 milyon dolara ulaştı. DİBS'de ise son üç haftadır yabancı yatırımcı net satıcıydı. Geçen hafta yabancı yatırımcıların hisse senedi piyasasındaki payı yüzde 30'un altında kalmaya devam etti.

Net uluslararası rezervler 9 ayın zirvesinde

Merkez Bankası verilerine göre IMF tanımlı net uluslararası rezervler 25 Kasım haftasında 759 milyon dolar artarak 19 milyar 504 milyon dolara yükseldi. Buna göre net uluslararası rezervler 18 Şubat haftasından bu yana görülen en yüksek seviyeye işaret etti. Merkez Bankası brüt döviz rezervleri ise 264 milyon dolar azalışla 79 milyar 766 milyon dolara indi. Brüt döviz rezervleri, 18 Kasım'da 80 milyar 30 milyon dolar seviyesinde bulunuyordu. Söz konusu dönemde altın rezervleri de 20 milyon dolar azalışla 42 milyar 855 milyondan 42 milyar 835 milyon dolara geriledi. Böylece Merkez Bankası'nın toplam rezervleri, 25 Kasım haftasında bir önceki haftaya kıyasla 284 milyon dolar azalışla 122 milyar 885 milyondan 122 milyar 601 milyon dolara indi.

İçişleri Bakanlığı açıkladı. Türkiye'deki yabancı sayısı

İçişleri Bakan Yardımcısı ve Bakanlık Sözcüsü İsmail Çataklı, Türkiye'deki toplam yabancı sayısının 5 milyon 239 bin 426 olduğunu bildirdi.

İçişleri Bakan Yardımcısı İsmail Çataklı, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, ülke genelinde geçici koruma altında bulunan **5 milyon 239 bin 426** kişiden 3 milyon 577 bin 714'nün Suriyeli olduğunu belirtti.

Türkiye'de, 318 bin 717'si uluslararası koruma kapsamında olmak üzere toplam 3 milyon 896 bin 431 sığınmacı bulunduğunu kaydeden Çataklı, ikametli olarak da 1 milyon 342 bin 995 kişinin yaşadığını ifade etti.

Çataklı,

“Böylece ülkemizde bulunan toplam yabancı sayısı 5 milyon 239 bin 426'dır. Bunların da 1 milyon 22 bin 703'ü ilkökul, ortaokul, lise ve üniversite okuyan öğrencilerden oluşuyor.”

ilgisini paylaştı.

Besicilerden kırmızı et piyasasının geleceğine yönelik uyarılar

İrfan Donat

Türkiye'de hayvancılık sektörü oldukça **zor**, bir o kadar da **ilginç** bir süreçten geçiyor.

Zor, çünkü girdi maliyetlerinin hızla arttığı bir süreçte üretici fiyatları farklı yollardan baskılanıyor.

İlginç, çünkü gıda enflasyonunu frenlemek adına bu süreçte karar alıcı noktadaki kamu otoritelerinin hamleleri gıda enflasyonunu durdurmak bir yana önümüzdeki dönemde daha da hızlandıracak gibi görünüyor.

İşte böyle bir ortamda **Ulusal Kırmızı Et Konseyi (UKON)** Yönetim Kurulu Başkanı **Ahmet Hacıince**, "Kırmızı Et Üretimi Açısından 2022 Yılı Değerlendirme" notu yayınladı.

Türkiye'nin kırmızı et üretimi içerisinde yüzde 10 gibi küçük bir orana sahip olan **küçükbaş hayvan eti üretiminde** sığır eti üretiminde olduğu gibi büyük bir **memnuniyetsizlik yaşandığına** dikkat çeken Hacıince, "Küçükbaş eti fiyatları 2022 yılı içerisinde o kadar gerilemiştir ki yakın geçmişte hiç olmadığı üzere, zaten düşük olan sığır eti fiyatlarının bile gerisinde kalmıştır. Küçükbaş eti fiyatlarının düşük seyretmesinde etkin olan başlıca nedenleri; çeşitli nedenlere bağlı **talep daralması, sığır eti fiyatlarının düşük seyretmesi, canlı kuzu ve kuzu eti ihracatının durdurulması** ile mera kapasitelerimizin artan koyun popülasyonunu karşılamamasına bağlı **ağır besisine dönülmesi** şeklinde sıralayabiliriz" diyor.

Bakanlığın hayvancılık politikaları içerisinde yer alan; küçükbaş hayvan mevcudunu ve dolayısıyla küçükbaş eti tüketimini artırma politikasının, maliyetin çok **altında** piyasa fiyatı oluşumu nedeniyle sekteye uğradığına dikkat çeken Hacıince, bugünkü şartlarda **en az 5.000-6.000 TL** seviyesinde olması gereken **damızlık dişi koyun** fiyatlarının **1.500-2.000 TL** seviyelerine indiğini söylüyor.

Söz konusu tablo, belirlenmiş olan hayvancılık politikalarından uzaklaşmakta olduğunun bir göstergesi olarak yorumlanıyor.

2022 yılına karkas sığır eti yönünden bakıldığında ise son dört yılda olduğu gibi maliyet ve piyasa fiyatı arasındaki **dengenin besici aleyhine daha da bozulduğunu** kaydeden Hacıince, piyasalarda **karkas fiyatlarının yıl boyunca maliyetlerin altında seyrettiğini** ifade ediyor.

Hacıince, "Tüm istatistikler kesilen büyükbaş hayvanların içinde **dişi hayvan kesiminin oranının yükseldiğini** göstermektedir. Bu durumun önümüzdeki yıllarda besi sığırılığını da etkilemesi muhtemeldir. Dişi hayvan kesim fiyatının dana hayvan kesiminden daha ucuz olması ve dana karkas maliyetlerinin yüksek olması, dana kesim fiyatları dişi hayvan kesimlerinin etkisiyle maliyetin altında kalmaktadır. Kırmızı ete olan talepteki daralma **dana karkas kesimlerini azalttığı** gibi üreticiler maliyetin altında oluşan fiyattan dolayı hayvanlarını kesime göndermemektedir. Dana karkas kesiminin az olması, **artan dişi hayvan kesimlerinden dolayı piyasada kırmızı et fiyatları baskılamıştır**" diyerek sürecin önümüzdeki dönemde ne tür riskler yaratacağına vurgu yapıyor.

Piyasa verilerini değerlendiren UKON, yapılan çalışma sonucu besicilerin zarar ettiğini şu tespitle ortaya kokuyor: "Piyasa verilerini değerlendirdiğimizde; besicilerimizin ürettikleri **karkas eti maliyetinin yüzde 12 altında**, daha düşük fiyatla satarak zarar ettiklerini görmekteyiz."

Yem, besi materyali canlı hayvan, işçilik, akaryakıt, elektrik ve işçilik gibi girdilerin hepsinde yaşanan aşırı fiyat artışları üretim maliyetlerini arttırıyor.

Bunu artık sektör dışındakiler dahi biliyor.

Tüketicinin alım gücündeki nispi azalma, piknik alanlarının kapatılması ve balık sezonunun bereketli olması gibi nedenlerle ortaya çıkan talep daralması da karkas et satış fiyatlarının yıl boyunca düşük seyretmesinde etkili.

Tüm bu faktörlere dikkat çeken Ahmet Hacıince, "2022 yılı sığır karkas maliyeti artışında, sadece **kesif yem fiyatlarındaki artış** değil, **besi materyali fiyatlarındaki artışlar** da önemli rol oynamıştır. Besilik sığır ithalatı konusunda konulan kısıt nedeniyle iç piyasada yerli besi materyali fiyatları aşırı yükselmiştir. Eylül ayında sınırlı ithalatın açılması fiyatların kontrol altına alınması noktasında yeterince etkili olamamıştır. Özellikle Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle dünya piyasalarında yem hammaddelerindeki artış ve döviz kurunun yüksekliği yem fiyatlarında aşırı artışa neden olmuştur. Yem sanayicileri tarafından ayda bir yapılan fiyat güncellemeleri artık günlük hale gelmiştir. Yıl içerisinde zaman zaman yaşanan döviz kurlarındaki

düşüşlere rağmen bu durumun yem fiyatlarında tekrar indirim olarak yansıtılmamış olması da dikkat çeken hususlardan biri olmuştur" diyor.

Besi işletmelerinde önceden maliyetler içerisinde düşük bir orana sahip olan **enerji ve işçilik** gibi giderlerin, yaşanan **akaryakıt, elektrik fiyatları ve asgari ücret artışları** ile artık küçümsemeyecek bir oranda artarak üretim maliyeti içerisinde önemli bir yer teşkil ettiğine dikkat çeken Hacıince, işçilik maliyetlerinin artışının yanında işçi temininde de çok ciddi boyutta sorun yaşanmaya başladığını belirtiyor.

Hayvancılığın dışındaki sektörlerin de **göçmen işçilere ihtiyacının artması** sonucu hayvancılık sektöründe çalışan işçilerin diğer sektörleri tercih ettiğini, dolayısıyla **hayvancılık sektöründe işçi açığına** sebep olduğunu dile getiren Hacıince, sektördeki sorunlarla mücadelenin bir bütün olarak ele alınması gerektiğini savunuyor.

Hacıince, içerideki dengeler kadar ithalat politikasında da dengelerin bozulduğunu kaydederek, "İthal besilik materyal tedarikinde ortaya çıkan maliyet artışları işletmelerin kapasite kullanımını düşürmüştü ve gelecek yıllar için ciddi bir risk doğurmuştur" diyor.

Sorunların çözümü için 10 öneri

Ahmet Hacıince, mevcut sorunların giderilmesi yönünde UKON tarafından ortaya konan 10 öneriyi ise şöyle sıralıyor:

- 1. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve besiciliği yapan işletmelere zararlarını karşılayacak nispette geriye dönük teşvik uygulaması yapılması.**
- 2. Besicilikte karkas başına verilen desteğin ve buzağı desteğinin artırılması.**
- 3. Besi işletmelerinde kullanılan elektrik fiyatının indirimli tarife üzerinden belirlenmesi.**
- 4. Piyasada karkas et fiyatlarının maliyetin altına indiği ve bu durumun süreklilik arz ettiği dönemlerde Et ve Süt Kurumu tarafından müdahale alımlarının yapılması.**
- 5. Canlı sığır ve kuzu ile sığır ve koyun eti ihracatında kısıt ve kota uygulamalarının kaldırılması.**
- 6. Besilik sığır ithalatının bir planlama dâhilinde yapılması ve bunun da önceden duyurulması.**

7. Besi işletmelerine yem ham maddelerinin sübvansiyonlu olarak verilmesi ve sadece arpa değil mısırın da bu uygulamaya dahil edilmesi.

8. Göçmen statüsünde bulunan işçilerin hayvancılık sektöründe çalıştırılmasının imtiyazlı hale getirilmesi suretiyle istihdamın kolaylaştırılması.

9. Mera kullanım kapasitelerinin verimli kullanılması ve meralarımızın iyileştirilmesi ile entansif yetiştiriciliğe dönmeye başlayan koyunculüğümüzün tekrar meraya dayalı beslenmeye yönlendirilmesi.

10. Karkas sınıflandırması uygulamasına geçilmesi yönünde somut çalışmaların ortaya konularak bir an önce uygulamaya geçilmesi suretiyle kırmızı et üretiminde kalitenin yükseltilmesi ve değerinden satışının sağlanması.

Özetle, sorunlar büyük ve oldukça fazla ama çözümsüz değil.

Bakalım kamu otoriteleri hayvancılıkta yaşanan sıkıntıları çözüme noktasında irade ortaya koyacak mı yoksa mevcut işleyişi sürdürmeyi mi tercih edecek?

İzleyip, hep birlikte göreceğiz.

KKM'de sürpriz artış!

Alaattin AKTAŞ

02 Aralık 2022 Cuma

✓ KKM'de önceki hafta yaşanan düşüşün devam edeceği beklenirken geçen hafta sürpriz bir artış oldu.

✓ Yıllık faiz getirisi piyasadaki faizin neredeyse yarısına, yüzde 12'ye inmiş bu hesaplardaki yükselme kurda bir atak beklentisini mi gösteriyor, yoksa haftalık sıradan bir artış mı yaşandı?

✓ Bu sorunun kesin bir yanıtı yok. Ancak genel eğilim belli, KKM hızla çözülmeyecekse de çok artmayacak.

Ekim ayı ortasından itibaren artış hızı giderek yavaşlayan ve 11-18 Kasım haftasında yaklaşık 9.5 milyar lira azalan kur korumalı mevduat, tahminlerin aksi yönde bir hareketle 18-25 Kasım haftasında yeniden arttı. KKM'de geçen hafta 6.4 milyar liralık artış kaydedildi. Böylece 18 Kasım'da 1 trilyon 465 milyar liraya inen KKM, 25 Kasım'da 1 trilyon 471 milyar liraya yükseldi.

KKM'yi iki cepheden ele almak gerek.

Bir tarafta hesap açılan bankalar...

Diğer tarafta ise hesap sahipleri...

Bankalar KKM müşterisini kaybetmeyi tabii ki istemiyor. Nedenleri üstünde duracağım.

Diğer yandan hesap sahiplerinin bir kısmı ise bu koşullarda KKM'de durmanın hiç karlı olmadığı farkında. Bu kesim vade biter bitmez parasını alıp başka şekilde değerlendirme amacıyla. Ama diğer tarafta bir kesim de çeşitli nedenlerle; belki kur artışı beklentisi ağır bastığı için, belki parasını değerlendirecek başka alan göremediği için, KKM'de kalmaya devam etme niyetinde.

Ama hesap sahiplerini de bir blok olarak göremeyiz. Vatandaşların yaklaşımı farklı, şirketlerin yaklaşımı ve avantajı farklı. Son artışın kaynağını; artışın TL cinsi hesaplardan mı, yoksa DTH dönüşümlü hesaplardan mı geldiğini de bilmiyoruz ki... Dolayısıyla yapılan yorumlar biraz da tahmin boyutunda kalıyor; kesin bir yargıda bulunmak mümkün olmuyor.

Getiri kalmadı

Vatandaşın KKM'den getiri elde etmesi neredeyse olanaksız hale geldi. Hele hele reel getiri hiç söz konusu değil.

Eylül ayının ilk günü açılan üç ay vadeli bir hesabın vadesi dün doldu. 1 Eylül'de 18.21 olan dolar kuru dün 18.65 düzeyindeydi. Yani üç aydaki artış yalnızca yüzde 2.42. Eylül ayı başında KKM'de tavan faiz yüzde 16 olarak uygulanıyordu ve bu hesaba da yüzde 16 faiz verildiğini varsayalım. Üç aya denk gelen faiz yüzde 4. Yani bu tasarruf sahibi 1 Eylül-1 Aralık döneminde kur farkı alamadı ve yalnızca yüzde 4 faiz geliri elde etti.

Geldik bugünlere. Dünkü dolar kuru 18.65 ve önümüzdeki üç ay için ödenecek faiz artık yıllık yüzde 12 hesabıyla yalnızca yüzde 3. Dolar kuru üç ay sonra 19.21'i aşmazsa kur farkı yine yok, aşarsa kur farkı ödenecek.

Yani tasarruf sahibi için böylesine ince hesap yapma dönemi.

Şimdi, bu koşullarda KKM hesabı açtırır ya da vadesi dolan hesabınızı yeniler misiniz?

Bu soruya bazı koşullarla evet demek tabii ki mümkün.

O koşulların hangileri olduğuna gelince bankalar cephesine dönmek gerekiyor...

BANKALAR KKM İÇİN NİYE ISRARCI?

Bankalar KKM müşterisini kaybetmeyi hiç mi hiç istemiyor. Niye istesinler ki?

Bir bankanın TL yatırarak KKM hesabı açtıran tasarruf sahibine vereceği faiz artık en fazla yüzde 12. İstese de daha fazla veremez, hem zaten istemez ya...

Normalde mevduat faizi bu düzeyin iki katına ulaşmış, dolayısıyla yüzde 12 ile kaynak kullanmak, bulunmaz nimet.

Ama tasarruf sahibi diyor ki:

“Kur artmıyor bankacı kardeşim, bak son üç ayda kur farkı bile alamadım, faiz de düşük, ver paramı ben gidip döviz alırım, onu da bankaya yatırırım, hiç olmazsa dövizime faiz almam mümkün olur.”

Tasarruf sahibi döviz alırsa ve bunu tutup bir de KKM'sinin olduğu bankaya yatırır... Bankacıyı alıyor bir düşünce:

“Toplam mevduatımda döviz cinsi olanların payı arttıkça düşük faizli ve uzun vadeli iç borçlanma kağıdı almak zorunda kalıyorum, bu vatandaş tutmak için çare düşünüyorum...”

Düşünüyor ve buluyor o çareyi:

“Gelin şöyle bir anlaşma yapalım. Siz KKM’de vadesi biten paranızla döviz alacaksınız ya, örneğin 10 bin dolar alacaksınız, o dövizin yarısını bizim bankaya yatırın, size yüksek faiz verelim; ama diğer yarısı yine KKM’de dursun. Hatta eşinize dostunuza söyleyin, onlara da aynı yüksek faizi verelim, ama paralarının yarısını KKM yapmaları şartıyla...”

Bu banka elindeki KKM'nin tümünü kaybetse ve banka açısından daha kötüsü o tutarın tümü dövize dönüp kendisine mevduat olarak yatırılırsa **“TL mevduat-döviz mevduatı”** dengesi daha da bozulacak ve bu yüzden daha fazla kamu kağıdı almak zorunda kalacak. Sonuçta çare böyle bulunuyor:

“Döviz hesabına biraz yüksek faiz vererek paranın hiç olmazsa bir kısmının KKM’de kalmasını sağlamak...”

TASARRUF SAHİBİNİN KAFASI ÇOK KARIŞIK

KKM’de pek kazanç kalmadı; faiz artık yıllık yüzde 12, kur artışı yok gibi. Ama zaten KKM’yi tercih eden tasarruf sahibi hiçbir zaman faizi ön plana getirerek bu hesabı tercih etmedi ki. Gözetlen hep kur artışıydı.

Son dönemde her ne kadar kur artışı yok sayılabilecek kadar düşükse de, bu bir yandan da beklentiyi körüklüyor.

“Kur uzun süredir yatay, önümüzdeki döneme ilişkin yükselme olasılığı artıyor.”

Bu düşünce giderek daha ağır basıyor.

Tasarruf sahibi böyle düşünüyor ama ne yapacağı konusunda da çok kararlı değil. Konuştuğum bankacılar vatandaşın kafasının çok karışık olduğu konusunda görüş birliği içinde. Dolayısıyla vadesi dolan hesaplarla ilgili tutumun haftadan haftaya değişiklik gösterebileceği belirtiliyor.

Sahi siz olsanız nasıl bir yol izlerdiniz ki?

Şu an elinize para geçse gidip KKM yapar mısınız?

02.12.2022

Yıllık yüzde 12 faiz hiç cazip değil, normal mevduatın faizi çok daha fazla.

Faiz cazip değil ama ya kur artarsa? Bu da zihinlerden hiç atılmıyor.

Geçmişte KKM'den iyi bir kur farkı aldınız ama o dönem geride kalmış gibi. Yeniden bir kur atağı olur diye bekler miydiniz, yoksa kendinize yeni yatırım alanları mı arardınız?

Abdulkadir Selvi

Erdoğan'dan Kılıçdaroğlu'na davet

Kılıçdaroğlu, yarın İstanbul'da ekonomi programını açıklayacak. Muhalefetin sadece eleştirmeyip bir model ortaya koyması yararlı.

Ayrıca iktidar ile muhalefetin çözüm konusunda yarış halinde olması ise siyasete kalite getiriyor.

Kılıçdaroğlu'nun ithal danışmanlarla hazırladığı ekonomi modelinin "Merkel modeli" olduğunu savunanlar var. Merkel'in danışmanı Jeremy Rifkin'in Kılıçdaroğlu'nun başdanışmanlığına getirilmesinden etkilenecek bu isim verilmiş olabilir. Kılıçdaroğlu'nun ise, "ABD'den teknoloji, İngiltere'den finansman, Almanya'dan üretim modelleri üzerine bir karma yaptık" dediği ifade ediliyor.

Kılıçdaroğlu, ithal modeli açıklamadan önce, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davetine uyararak yerli modelleri de incelese yararlı olurdu.

MAKAS MÜZESİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kılıçdaroğlu'nu ilk yerli ve milli otomobilimiz Togg'un açılışına davet etmişti. Ancak Kılıçdaroğlu, açılışa katılmamıştı. Şimdi davet sayısı ikiye çıktı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, AK Parti MKYK toplantısında, Yusufeli Barajı'nı anlattıktan sözü açılışlara getiriyor. "Bizim bir makas müzemiz var. Orada toplu açılış yaptığımız 1300 makas bulunuyor. Bay Kemal'in makas müzemizi görmesini isterdim. Bu eserler nasıl yapılıyormuş, görürdüm" diyor.

Kılıçdaroğlu, Togg'u gezmek için TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nu aramıştı. Makas müzesini ziyaret etmek isterse Cumhurbaşkanlığı Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan'ı araması gerekecek.

MUHALEFET ADAYSIZ MI KALACAK

Bir yıldır muhalefetin cumhurbaşkanı adayı kim olacak diye soruyoruz. Ortak aday mı çıkacak, çoklu adayla mı seçime gidilecek diye tartışıyoruz.

Borsada yükselen ve düşen hisseler gibi. Bir bakıyorsunuz Ekrem İmamoğlu tamam gibi gözüküyor, aradan bir hafta geçiyor Kemal Kılıçdaroğlu ismi önplana çıkıyor. Neden böyle oluyor? Çünkü muhalefette kimse diğerinin cumhurbaşkanı adayı olmasını istemiyor. Son tablo şöyle:

1) Kemal Kılıçdaroğlu ortak cumhurbaşkanı adayı olmak istiyor. Kılıçdaroğlu'nu, kendisi ve bir de Gültekin Uysal destekliyor.

2) Ekrem İmamoğlu ortak cumhurbaşkanı adayı olmak istiyor. İmamoğlu'na Kılıçdaroğlu karşı, haliyle Gültekin Uysal karşı. Temel Karamollaoğlu, Ali Babacan ve Ahmet Davutoğlu'nun ise öyle bir gündemleri yok. Bir tek Meral Akşener desteklerse destekliyor. Bir de HDP'nin desteği var.

3) Mansur Yavaş ortak adaylık için fırsat kolluyor. Kılıçdaroğlu karşı, Temel Karamollaoğlu karşı, Davutoğlu ve Babacan ise temelden karşı. Bir tek Meral Akşener destek verebilir. Bir de Gültekin Uysal neden olmasın diyebilir. Ama en çok HDP karşı.

4) İYİ Parti Meral Akşener'in aday olmasını istiyor. Kılıçdaroğlu, Gültekin Uysal, Ali Babacan karşı. Temel Karamollaoğlu renksiz. Davutoğlu destekliyor. HDP ise kırmızı çizgi ilan etti.

Cumhurbaşkanı adaylığı için kıran kırana bir mücadele yaşanıyor. Ama herkes birbirine karşı. Bu gidişle 6'lı masadan cumhurbaşkanı adayı çıkmasını da siz o zaman seyredin tiyatroyu.

CHP, İPTALİNİ İSTEMİŞTİ

6'lı masa yeni anayasa değişikliği teklifini açıkladı. Ama toplumda bir heyecan meydana getirmedi.

Çünkü, anayasayı değiştirmek, bir irade ikincisi ise milletvekili sayısı işi. En az 360 milletvekilini çıkarmaları gerekiyor. Bu da anayasayı değiştirmeleri için oylarını yüzde 65 oranında artırmaları gerekiyor. Bırakın yüzde 65 oy artışını, yerlerinde sayıyorlar.

İkincisi ise anayasa değişikliği paketinde cumhurbaşkanının doğrudan halk tarafından seçilmesi öneriliyor.

CHP KARŞI ÇIKMIŞTI

Oysa cumhurbaşkanını doğrudan halkın seçmesiyle ilgili 2007 tarihli anayasa değişikliğinin Meclis'teki görüşmelerinde CHP sert bir şekilde muhalefet etmişti. Anayasa değişikliği kabul edilince dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer veto etmişti. İkinci kez Meclis'ten çıkınca bu kez Sezer ile CHP, anayasa değişikliğinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştu.

Anayasa değişikliğinin iptali için imza verenlerden biri de CHP İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'ydu.

CHP karşı çıktığı ve iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunduğu cumhurbaşkanının halkın seçmesiyle ilgili düzenlemeyi ise bugün teklif ediyor.

İPTAL DAVASINI AÇANLAR

- 1) Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER
- 2) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Deniz BAYKAL, Kemal ANADOL ve 138 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca 31.5.2007 gününde kabul edilen ve halkoyuna sunulmak üzere 16.06.2007 günlü, 26554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un, öncelikle yok hükmünde olduğunun saptanması, olmaması durumunda şekil yönünden Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle yasanın tümünün iptali istemidir.

KENAN EVREN ANAYASASI

6'lı masanın anayasa önerisi, 12 Eylül Anayasası'na benziyor. Kenan Evren'in anayasasından ayrışan tek bir noktası var. O da cumhurbaşkanını orada Meclis seğiyordu, burada halkın seğimi öneriliyor. Orada da cumhurbaşkanının görev süresi 7 yıld, burada da. Orada da bir dönem için seçiliyordu, burada da. 82 Anayasası'nda da başbakan vardı, burada da. 6'lı masa az gitti uz gitti, yenilik için Türkiye'ye önere önere Kenan Evren Anayasası'nı önerdi.

ÇELİŞKİ

6'lı masanın önerisinde cumhurbaşkanını halk seğecek ama o cumhurbaşkanı yetkisiz olacak. Peki o cumhurbaşkanı adayı meydanlara çıkmayacak mı? Halka ne diyecek? "Ben etkisiz ve yetkisiz bir cumhurbaşkanı olacağım ama beni seğerseniz sizi iyi yönetirim mi" diyecek? Bunlar cumhurbaşkanı değil, kendilerine kukla seğecekler.

Esfender KORKMAZ

Ekonomik istikrarı hükümet bozdu

2 Aralık 2022 Cuma

Siyasi iktidar, ekonomiye hiç müdahale etmese, piyasada aksaklıklar olur ve fakat ekonomik istikrar bu kadar bozulmaz ve bu kadar sorun yaşamayız. Hükümetin her yeni kararı, ekonomik istikrarı daha çok bozuyor.

1.Siyasi iktidar kur artışını ve TL'nin değer kaybetmesini "ihracatta rekabet gücümüzü artıracak" şeklinde açıklamıştı. Açıklanan dış ticaret verilerine göre;

*Ekim ayında, geçen yıla göre ihracat yüzde 3 ithalat ise yüzde 31,4 oranında arttı. Ocak-Ekim arasındaki 10 ayda, ihracat yüzde 15,4 ve ithalat yüzde 39,4 oranında arttı.

*Ekim ayında geçen yıla göre dış ticaret açığı yüzde 421,7; Ocak Ekim dış ticaret açığı ise yüzde 168,3 oranında arttı.

Cumhurbaşkanının ve hükümetin düşük faiz-yüksek kur ile rekabeti artırma hedefi tam anlamıyla çöktü.

2.Cumhurbaşkanı, Merkez Bankası gösterge faizini tek haneye indirmekte ısrarlı oldu ve indirdi. Gerekçe olarak büyüme ve ekonomide canlanma olacağını gösterdi.

Açıklanan üçüncü çeyrek verilerine göre ise GSYH büyüme trendi düşüşe geçti.

*Geçen yılın aynı çeyreğine göre, GSYH'da büyüme yüzde 3,9 ve fert başına GSYH'da artış yüzde 2,5 oldu.

*Bir önceki çeyreğe göre GSYH yüzde 0,1 oranında ve Fert başına GSYH yüzde 1,5 oranında daraldı.

*Sanayi sektöründe büyüme durdu, yüzde 0,3 oldu.

*Gayri Safi sabit sermaye yatırımlarında yüzde 1,3 oranında daraldı.

3.Şimdi Cumhurbaşkanının açıkladığı polisiye önemler; ekonomik istikrarı daha çok bozacaktır.

Cumhurbaşkanı "Başta Ticaret Bakanlığımız olmak üzere marketlerde kontrolleri sıkılaştıracağız. Fiyat farklılıklarını gidermenin yollarını arayacağız ve bunun için Fiyat İstikrar Komitesini kurarak takibini yapacağız" diyor.

Tek haneli faiz ısrarı ve asgari ücret açıklamalarından gördük ki; Türkiye'de bir ekonomi yönetimi yok, kararları Cumhurbaşkanı veriyor. Ama Cumhurbaşkanı da geçmiş yanlışlara ve kendi yanlışlarına bakmıyor.

Söz gelimi; 2018 yılında da polis ve vergi memurları, soğan depolarını basmıştı. Erdoğan, o zaman; "Bazı suistimaller var. Özellikle stokçular, şunlar bunlar... Bunların üzerine bakanlıklarımız kararlılıkla gidiyor. Birçok depo baskınlarında nasıl stoklar yaptıklarını görüyoruz. Kararlılıkla buna devam edeceğiz. Buralarda asla taviz yok. Öyle patates, soğan stokçuluğu, öbür tarafta birçok sebze, meyvede bu tür stoklar yapmak... Bunların bedelini ödeyecekler" dedi. Enflasyon yüzde 100'e çıktı. Bedeli halk ödedi.

1940 savaş yıllarında, Millî Korunma Kanunu çıkarıldı. 1956'da enflasyon nedeni ile bu kanun kapsamı genişletildi. Piyasa düzelmedi, karaborsa arttı.

Et Balık Kurumu, üreticiden normal fiyatına aldığı eti, tüketiciye az kârla ve normal fiyatına satıyordu. AKP iktidarı serbest piyasada devlet marketçi olamaz diye, Et Balık Kurumu'nu özelleştirdi. Türkiye et ithal ediyor, halk et yiyemiyor.

Hükümetin tek hedefi oy popülizmi ile ekonomik istikrarın uyuşması mümkün değildir.

Eğer siyasi iktidar, ekonomik istikrar sağlamak istiyorsa;

*Planlama yapmalı, ekonomi yönetimi oluşmalı, Cumhurbaşkanı ekonomiye müdahaleden vazgeçmelidir.

*Üretimde ithal ikamesini teşvik etmeli ve ithal girdi oranını düşürmelidir. Hatta geçici süre için ve kısmen, ithal girdi yerine üretim yapmalıdır. Altyapı yatırımları, elektrik dağıtımı gibi stratejik yatırımları devlet yapmalıdır.

*Ekonominin demokratik ve hukuki altyapısını yeniden oluşturmalıdır.

*Bir istikrar programı yapmalıdır.

İbrahim Kahveci

Erdoğan'ı seçtiren ilk müjde geldi

İstanbul Ticaret Odası-İTO açıkladı... İstanbul'da fiyatlar son bir ayda yüzde 3,10 artış göstermiş.

Gıda fiyatları ise %4,52 artarken bu sektörde artışlar;

-Ekmek ve tahıllarda %3,34

-Yağlar,süt ve süt mamulleri ile yumurtada %4,58

-Yaş, kuru sebze ve meyvelerde %9,53 olmuş.

Genel fiyat düzeyini ve gıda fiyatlarını özellikle verdim. Hem gıda fiyatları hem de genel fiyatlarda sadece aylık bazda muazzam artışlar olmuş.

Dolar kurunun sabit tutulduğu son iki ayda ise İstanbul'da fiyat artışı %7,19... Evet, yanlış anlamadınız...

Son iki ayda dolar kuru sabit ama fiyatlar %7,19 artış göstermiş.

Peki, müjde bu işin neresinde?

Geçen yıl kasım ayında İstanbul'da fiyat artışı aylık %4,71; bu yıl kasım ayında ise aylık fiyat artışı %3,10

Aylık fiyat artışı farkı $(4,71-3,10)=1,61$ puan ediyor ama baz etkisi devreye girdiğinde yıllık fiyat artışı %108,77'den %105,55'e düşerek 3,22 puanlık yıllık enflasyon gerilemiş oluyor.

Müjde burada... Türkiye ekonomisini şahlanışa geçirecek ve AK Parti üzerinden Cumhurbaşkanı

Erdoğan'a seçim kazandıracak şifre burada.

Enflasyon düşüyor mu? Evet, düşüyor... Şifre bu.

Yoksa zamlar devam etmiş, hatta kurlar dururken bile **son iki ayda yaşanan zamlar eskiden yıllık zamları geçmiş** kimin umurunda...

Mesele küçük bir baz etkisi ile sahneye çıkabilmektedir.

İşte o sahne de kuruldu.

BAZ ETKİSİ ÖRNEĞİ

Size şöyle bir örnek vereyim: Geçen yıla girerken(A) ürününün fiyatı 100 TL ediyordu. Ve yıl içinde bu ürüne 80 lira zam geldi. Oysa bu (A) ürününe bu yıl da zam yapılmaya devam edildi ve yeni zam 90 lira oldu.

Bu (A) ürünü üzerinden yıllık enflasyon şöyle olur: Geçen yıl %80 olan enflasyon bu yıl 90 lira zamma rağmen %50'ye düşen enflasyona yol açar.

$$80\text{TL}/100\text{TL} = \%80$$

$$90\text{TL}/180\text{TL} = \%50$$

Formülü şöyle izah edeyim: Geçen yıl 80 lira zam 100 liranın üzerine geldi. Oysa bu yıl 90 lira daha zam 180 lira üzerine gelmiştir. Zam miktarı artmıştır ama oranı düşmüş oluyor.

İşte buna BAZ ETKİSİ diyoruz.

Ortada ne düşen gerçek enflasyon ne de bir başarı vardır; ama **sadece ve sadece baz etkisi ile Millet avutulacaktır.**

Bakın savunduğumuz görüş doğru denilecektir: "Faiz düşükçe enflasyon da düşüyor" edebiyatı meydanları inletecektir.

Oysa birisi de çıkıp "kardeşim bu enflasyon yüzde 20'lerden yüzde 110'lara nasıl ve kimin yüzünden çıktı. Asıl önemlisi de bu baz etkisi geçince seçimden sonra ne olacaktır" diye sormaz mı?

Nitekim dolar kurunun sabit tutulduğu son iki ayda bile fiyatların %7,19 arttığı İstanbul'da fiyat artışları kurlara bile bağlı olmadan hızla artmaya devam ediyor.

Asıl sorgulanması gereken nota budur.

Yapısallaşan bir enflasyona geri döndük ve artık bu yönetimde yüksek enflasyon bir kader haline gelmiştir.

İŞİN EN KÖTÜSÜ

02.12.2022

Dün İSO-PMI Endeksi açıklandı. Birileri şimdi 'bize ne' diyebilirsiniz. O zaman ben söyleyeyim: **Reel sektörde İşler hiç iyi gitmiyor.**

Siparişler ve talep düşüyor. Hem içeride hem de dışarıda... Bunu aylar önce yazmıştım.

Bu ne anlama geliyor? Şu anda 30 milyonun üzerinde olan çalışan sayısı bir kaç aya kalmaz 30 milyonun altına düşer.

Bir milyon mu, yoksa daha fazla insan mı işini kaybeder bilemiyorum. Ama işsizliğe de hazır olun derim.

O anlamadığınız PMI Endeksi bunu söylüyor.

Hem durgunluk hem de yüksek enflasyon ile Türkiye Yüzyılı nasıl kurulurmuş, bekleyip görelim.

02 Aralık 2022, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Değişime direnen kaybeder

Adalet Bakanı **Bekir Bozdağ**, 6'lı masanın anayasa değişikliği önerisiyle ilgili çarpıcı açıklamalarda bulundu. Bakan **Bozdağ**, "Yürütme organını doğrudan seçme hakkını Türk halkından geri almak istiyorlar. Türk halkı bu değişime izin vermeyecektir" dedi.

Önümüzdeki seçimde, her seçim olduğu gibi "eski ile yenin yarı" olacak. Muhalefet eskiye, hatta 1930'lara dönmeyi vaat ederken iktidar partisi "İleri gidelim" diyor. Kim kazanacak göreceğiz.

UKRAYNA'YI BATI TÜKETİYOR

Rusya, Ukrayna'nın altyapısını bombalamaya devam ediyor. Başta NATO ve ABD olmak üzere tüm Batı, Ukrayna'ya daha fazla yardım yapmak gerektiğini söylüyor. Ancak Ukraynalılar şu anda hem susuz hem elektriksiz hem de ısınmasız yaşamaya çalışıyor.

Her ne kadar Batı medyası, Ukrayna'nın ve Cumhurbaşkanı **Zelenski**'nin zaferlerinden bahsediyor olsa da sahadaki gerçek hiç böyle değil. Ukrayna diye bir devlet pek kalmamış durumda.

Rusya'nın hazırlandığı büyük operasyonla birlikte bu devletin deniz bağlantısı da kesilecek. Böylece Amerika tarafından kurtarılmış ve yardım edilmiş ülkeler çöplüğüne bir tanesi daha eklenecek.

MACRON DA ABD'DEN ŞİKÂYETÇİ

Fransa Cumhurbaşkanı **Macron** da Amerika tarafından desteklenmek ve kurtarılmaktan endişe eden siyasetçiler arasına girdi.

Başkan **Biden**'in daveti üzerine Amerika'ya ziyaret eden **Macron**, Avrupa'nın girdiği ekonomik kriz için ABD'yi suçladı. Artık Amerika'nın dostları bile şikâyet etmeye başladıysa düşmanlarının halini siz düşünün.

Tek kutuplu dünyadan çok kutuplu dünyaya doğru hızla gidiyoruz.